

Pauluse Kiri

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Tartu Pauluse koguduse kuukiri

„Jeesuslaps Maarjaga”

„Ülestõusnud Kristus”

Pauluse kirik saab peagi kaks uut maali

Kunstnik Aapo Pukk on käsile võtnud kahe maali valmistamise Tartu Pauluse kiriku jaoks.

Kes Pauluse kirikus peaukse poole vaatab, näeb kahe suure ja kandilise samba ees liivaga täidetud aluseid küünalde jaoks. Kuna kiriku ukseid on argipäeviti avatud, peatub siin sageli inimesi, kes vaikselt istuvad ja küünlagi süütavad. Koguduse vaimulikud on aastaid otsinud küünlaaluste juurde sobivat ikoonilikkust, mis aitaks keskenduda palvele, kuid pole leidnud. Sel põhjusel tuli mõelda uute piltide maalimisele ning vastava ettepanekuga pöörduti kõrgelt hinnatud kunstniku Aapo Pukki poole, kes ka ise on usklik inimene ning mõistab koguduse vajadusi.

Kuna peaaltaril on Kristus ristil, siis täiendavad maalid kujutavad Teda risti eel ja järel. Jeesuslaps Maarjaga on Jumala alandustee algus ning ülestõusnud Kristus selle võidukas tulemus.

Mõlemal maalil on esiplaanil Jeesus. Seda rõhutab ka Maarja silmavaade ning Jeesust esile tõstev hoiak. Maali juhtmõtteks on ingli kuulutus Jeesuse kohta (Lk 1,32): „Tema saab suureks ja teda hüüatakse Kõigekõrgema Pojaks ja Issand Jumal annab talle tema isa Taaveti trooni.”

Teisel maalil on Ülestõusnu ühtaegu õnnistav, õpetav, kutsuv ja lohutav. Tema kätel on näha naelte jäljed. Maali juhtmõtteks on Jeesuse enese sõnad (Jh 14,6): „Mina olen tee ja tõde ja elu, ükski ei saa Isa juurde muudu kui minu kaudu.”

Esialgu valmis kavandite eri variante kümnete kaupa. Toome siin ära need, mis on ehk lähemal tulevastele maaledele. Suur töö on alles ees ning kui Jumal lubab, siis pühitseme maalid kiriku aastapäeval, 3. oktoobril 2021. Kõik maalimisega seotud kulud tuleb kogudusel võtta enda kanda. Usume, et ühisel jõul on see võimalik.

Armas kogudus,

viis aastat on möödunud kiriku suure remondi lõpust ja kümme aastat tiibhoone remondist. Täpselt nii vanaks saab ka lastehoid. Võime ütelda koos laulikuga (Ps 118,23): „Issanda käest on see tulnud, see on imeasi meie silmis.”

Kristlase rõõm ei kustu ka siis, kui tuleb ületada raskusi, sest elades koos Jumalaga, on isegi elu tagasilöökidel väärtus. Nii võime olla tänulikud, et ta on hoidnud meie hinge ka praeguse koroonaviiruse leviku ajal. Me küll ei tea, mis saab käesolevas kuukirjas loetletud sündmustest, kuid kevadise kogemuse põhjal võin ma kinnitada, et jumalateenistused toimuvad ka siis, kui neist üksnes raadio ja video-ülekanne vahendusel osa võib saada.

Ülekannet on hea jälgida pereliikmetega üheskoos. Ülekande puudumisel tuleb ise pidada palvus oma perele. Jeesus ütleb (Mt 18,20): „Kus kaks või kolm on minu nimel koos, seal olen mina nende keskel.” Tuleb päev, mil kogudus saab jälle kokku tulla.

Kuna kristlik usk peab abielu pühaks ja Piibel võrdleb ka inimese ja Jumala suhet sageli just abieluga, ei ole üksipuha, mida me abieluks nimetame. Kui võtta sõnadelt tähendus, jääme ilma ka mõttest, mis oli sõnade taga. Mitmesuguseid eluvorme on liiga palju, et neid kõiki abielu mõiste alla mahutada. Jäägu igaühele oma nimi, et me ei satuks segadusse, kui tahame järgida oma elus Jumala tahet! Rahvahääletusel on meil võimalik anda oma panus abielu püsimiseks.

Ent hääletada saame juba enne seda. Uuel aastal valib kogudus uue nõukogu ja juhatuse. Valimistest saame lähemalt lugeda jaanuari kuukirjast.

Soovin teile õnnistatud advendiaega! Valmistagu see aeg meid vastu võtma Õnnistegijat Jeesust!

KRISTJAN LUHAMETS
Tartu Pauluse koguduse õpetaja

Kuni surm meid lahutab...

Armumine süttib tundeist, armastus püsib otsusel. Otsus ja tahe on armastuse selgroog. Kui noorpaar seisab altari ees, ei küsi kirikuõpetaja: „Mis tunne teil on?“, vaid: „Kas sa tahad teda armastada?“ Elus võib olla väga raskeid aegu, aga kuni püsib tahe, on võimalik ka raskusi ületada. Hea abielu nimel tasub näha vaeva. See on investeering, mis tasub ennast ära.

Abieluks tuleb valmistuda varakult. Kes ei suuda olla oma tulevasele truue enne abielu, enne temaga kohtumist, ei peaks arvama, et ta suudab seda olla abielu ajal. Puhas elu on võimalik ainult praegu.

Mida tähendab „süütus“? See on olukord, kus pole süüd. Süütus on kadunud ehk süü on siis, kui on tehtud midagi keelatud. Aga seksuaalvahekord abielu sees ei ole ju keelatud. Järelikult – süütu! Kes abiellub süütult, jääb selleks ka edaspidi abielurõõme maitstes.

Eesti noorte kristlaste seas elavad need ideaalid täna jõudsasti edasi ja kogudused on otsekui varjupaigaks kõigile, kes tahavad püha elu elada. Reaalne ja igapäevaellu rakendatud usaldus Jumala Sõna vastu ei ole kuhugi kadunud! Oma jõust ei ole see võimalik, aga kes paluvad Jumala abi, need saavad ka vastuse.

Laulatus on osa Jumala loomistööst. Kahest saab üks. Piibel ütleb, et mees ja naine on üks, nad on üks liha ja mida Jumal on ühte pannud, seda inimene ärgu lahutagu (Mt 19,6).

1926. aasta perekonnaseadusega loodi Eestis abielu kõrvale veel teinegi kooselu vorm, mida samuti abieluks nimetati ja mis oli abielule ka väliselt üsna sarnane. Erinevus seisnes selles, et see sündis ilma laulatuse, ilma Jumala ja Tema õnnistuse, ilma kristliku argipäevata abielu kestel. Selles pidi inimene ise hakkama saama ja ilma Jumala abita seda koos hoidma. Jumal siiski hoidis inimesi ja lasi kristlikel harjumustel tasahilju kesta veel mitu põlvkonda.

Kommunistliku ideaali kohaselt pidi eraomand kaduma ning perekond selle tõttu tähtsusetuks muutuma. Kuna abielus nähti inimese vabadusi piiravat igandit, lõpetas Nõukogude

Liit abielude sõlmimise ning hakkas neid formaalselt registreerima.

Kui 1958. aastal soovis Tartus Tiigi tänaval järjekordne noorpaar abielu registreerida, teatas ametnik, et kui tahate sõrmuseid sõrme panna, siis ainult ukse taga – siin majas seda teha ei tohi! Sõrmus oli laulatuse märk ega pidanud mahtuma nõukogude inimesellu.

1960. aastateks oli selge, et kristlikud harjumused ja tavad on rahva seas liiga sügavalt juurdunud ning inimeste võõrutamiseks kirikust tuli pakkuda midagi asemele. Siis hakati looma ilmalikku tavandit ja mõtlema välja tseremooniaid, mis pidid asendama ristimist, leerikooli, laulatust, matust. Isegi ilmalikke surnuaiapühi hakati pidama. Aga siis sai nõukogude aeg läbi ja tasapisi hakkasid otsa lõppema ka rahvast seni kandnud harjumused. Uus põlvkond, kes oli näinud juba hoopis teistsugust elu ja kasvanud üles purunenud abielude rägastikus, tabas ära 1926. aasta perekonnaseaduse sügavama sisu – see on ju ainult paber! Elada võib ka ilma selleta! Kommunism näis juba hauda varisenud, kui alles tärkama hakkasid selle esimesed võrsed – ideaal ühiskonnast ilma abieluta, ilma inimese seksuaal-elu ohjeldavate sidemeteta.

Paralleelselt on kogu aeg elanud ka püha abielu ja kristlikud ideaalid. Ka paljud neist, kes juba kaua on kokku elanud või ilmalikult registreeritud, on avastanud abielu kristliku tähenduse ja lasknud oma abielu laulatada. Ei ole kunagi hilja otsida Jumala tahet ja paluda Jumala õnnistust!

Laulatus ei ole nõidus, ei ole maagia. See pole rituaal, mis abikaasad vägisi õnnelikuks teeb. Laulatus on esimene samm teel, mida mööda tuleb ka astuda. Paigal seistes kohale ei jõua.

Ilma kristliku argipäevata ei jõua ka pühapäev kätte.

Abielu tuleb hoida. Jeesus ütleb (Mt 5,28), et „igauks, kes naise peale vaatab teda himustades, on oma südames temaga juba abielu rikkunud.“ Kui me Jumalale tunnistame, et meie süda on patune, kui me seda kahetseme ja tahame oma elu parandada, siis ta tuleb ja aitab. Kiusatusi on palju. Püha elu on võimalik vaid Jumala abiga. Oma jõule lootes jääksime oma himude meelevaleta ja eksiksime eneseõigustuste sohu. Sugutung üksi ei tee veel millestki abielu ning selle tingimusteta rahuldamine pole olnud kunagi kristliku õpetuse kohane.

Olulisemad tõed on Piiblis esitatud korduvalt. Jumal lõi inimese meheks ja naiseks – seda öeldakse loomislugudes, seda kordas üle Jeesus. Tänapäeval küsitakse, kas tuleks nimetada abieluks veel muidki asju nagu see enne Jeesustki on olnud – loetelu oleks pikk ja piinlik.

Ajad muutuvad ja kombed ka, kuid see ei õigusta pattu ega tühista Jumala sõna. Need olid variserid, kes küsisid Jeesuselt: „Mispärast siis Mooses on käskinud anda lahutustunnistuse, kui tahetakse naist minema ajada?“ Ja Jeesus vastas: „Teie kõva südame pärast lubas Mooses teid oma naist minema ajada, algul aga ei olnud see nõnda.“ (Mt 19,7-8)

Võime olla Jumalale tänulikud, kui ta on meid hoidnud meie tahtmiste tagajärgede eest ja kannatliku sallivusega vaatab meie vildaka elu peale. Ometi ei tee ta seda, et meie pattu heaks kiita, vaid selleks, et anda meile võimalus pöörduda ja oma elu Jumala palge ees korda seada. Juba loomise aegu nägi Jumal, et inimesel ei ole hea üksi olla ja ütles (1Ms 2,18): „Ma tahan teha temale abi, kes tema kohane on.“

Ja Jumal õnnistas neid.

KRISTJAN LUHAMETS

Koduse palvuse kava

Viibides eemal pühakojast ning olles takistatud koguduse keskele tulemast, on aeg pidada ise palvus oma perele. Koduseid palvuseid on mõnelgi pool peetud ka täiendusena pühapäevasele jumalateenistusele.

Enamasti on palvuse pidanud pereisa, kes alustab sõnadega: „Jumala Isa, Poja ja Püha Vaimu nimel! Amen”.

Siis lauldakse üheskoos. Kui kodus ei ole kiriku lauluraamatut, on see leitav internetis (eelk.ee). Laulu võib valida ise, kuid kiriku kalendris, mis on samuti leitav internetis (eelk.ee), on üks laulusoovitus igaks pühapäevaks.

Samuti on kalendris igaks pühapäevaks antud kirjakohtad, mida lugeda. Hea, kui Piibel on kodus olemas, kuid

kasutada saab ka lehekülje piibel.net abi. Soovi korral võib mõnest jutlusekogust lugeda ette ka vastavaks pühapäevaks mõeldud jutluse.

Ka palve jaoks on kalendris olemas üks näidis, kuid pereringis on hea kasutada võimalust, et kõik osalejad saavad järgemööda ütelda oma palve. Palve lõpetuseks loetakse üheskoos Meie Isa palve, mille järel ütleb palvuse pidaja õnnistamissõnad.

Palvuse võiks lõpetada lauluga. Võib teha ka nii, et laulda pool laulu alguses ja teine pool palvuse lõpul.

Koroonakriis pole ainus põhjus, mis võib meid takistada jumalateenistusele tulemast. Olgem siis julged pidama koduseid palvuseid!

Piiskopi portree

3. novembril avati Tallinnas EELK konsistooriumi saalis piiskoppide galeriis Joel Luhametsa portreemaal. Maali autor on Aapo Pukk.

„Meistri jalge ees”

Sadhu Sundar Singh (1889 – 1929) oli India kristlane. Tema raamatu „Meistri jalge ees” lühendatud tõlge ilmus esmakordselt järjejutuna 1926. aastal ajalehes „Eesti Kirik”. Nüüd on raamat kaante vahele saanud.

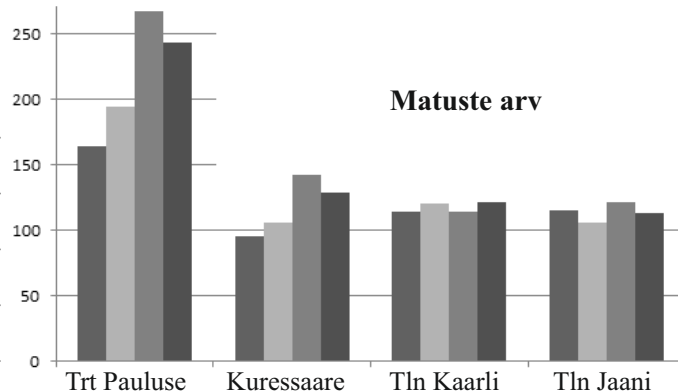
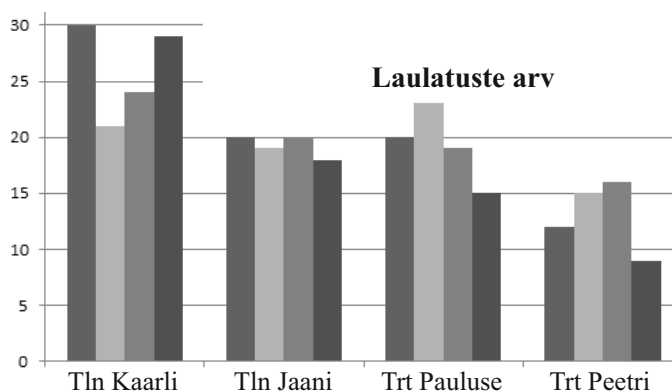
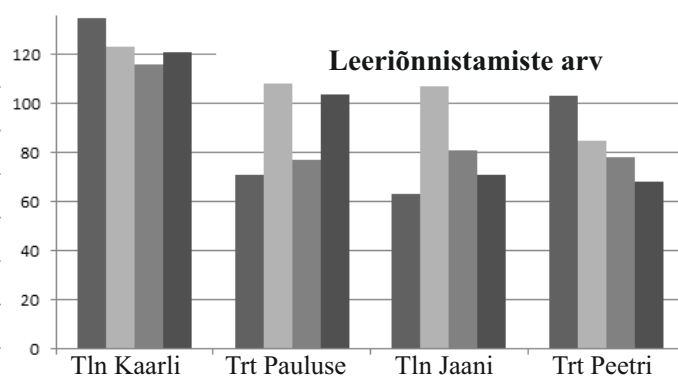
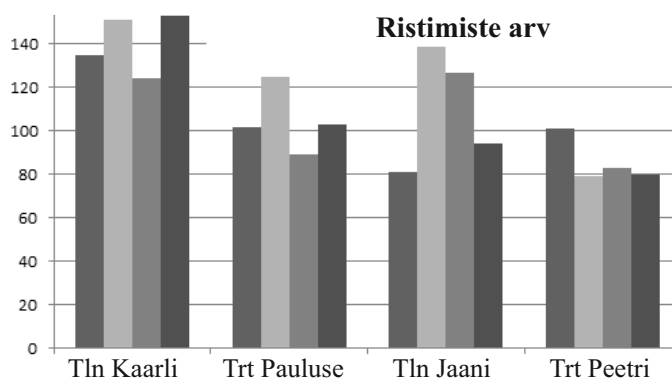
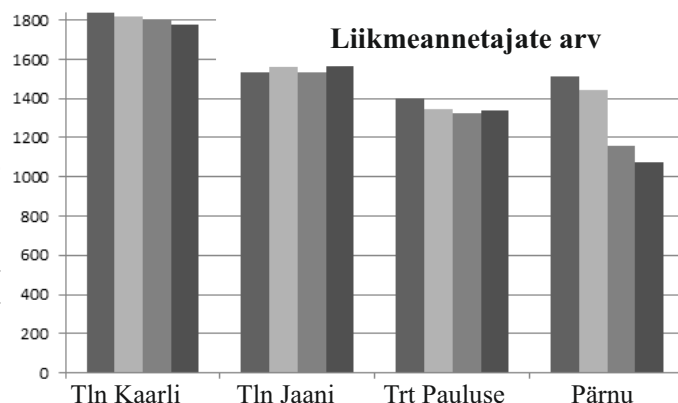
Tartu Pauluse uued telefoninumbrid

Alates 30. oktoobrist 2020 on Pauluse kirikus uued telefoninumbrid:

kantselei 55506363
lastehoid 55506373
raamatupood 55506323

EELK suuremad kogudused aastatel 2016 – 2019

Eesti Luterlikus kirikus on täna 169 kogudust, neist suurimad asuvad Tallinnas, Tartus ja Pärnus. Ka meie kogudus on üks neist. Juuresolevad diagrammid kirjeldavad ametitalituste ja liikmeannetajate arvu muutumist viimase nelja aasta jooksul. Kõige enam paistab Pauluse kogudus silma suure matuste arvu poolest. Tulles vastu omaste soovile, oleme Jumala Sõnaga teele saatnud isegi ristimata inimesi. Vaid 25% maetutest on olnud seotud Pauluse kogudusega.

Jumalateenistused

- P. 29. nov kell 10 esimene advent.
Leeripüha.
- P. 6. dets kell 10 teine advent.
- P. 13. dets kell 10 kolmas advent.
- P. 20. dets kell 10 neljas advent.
- N. 24. dets kell 16 jõuluõhtu.
- R. 25. dets kell 10 I jõulupüha.
kell 12 perejumalateenistus.
- L. 26. dets kell 10 II jõulupüha.
- P. 27. dets kell 10.
- N. 31. dets kell 16 vana-aasta.
kell 23.30 aastalõpu palvus.
- R. 1. jaan kell 12 uus-aasta.
- P. 3. jaan kell 10.
- K. 6. jaan kell 10 kolmekuningapäev.
- Ülekanded** jumalateenistusest on Pereraadios ja Youtube keskkonnas.
- Lastele on avatud kaks **mängutuba**, kus on võimalik jumalateenistust jälgida ekraani ja kõlarite abil.

Kontserdid

- N. 3. dets kell 19 Eesti Filharmoonia kammerkoor, dirigent T. Kaljuste. Beethoven „Missa solemnis”. Pilet 18€/25€.
- L. 5. dets kell 17 Eesti Naislaulu Seltsi Lõuna-Eesti regiooni advendikontsert. Tasuta.
- N. 10. dets kell 19 Tartu Poistekoor, Tartu I Muusikakooli sümfooniaorkester ning Arsise kellade kool. Kavas jõululaulud. Pilet 15€/12€.
- P. 13. dets kell 16 segakoor „Vox Populi”. Piletitega.
- L. 19. dets kell 19 Opera Veto. Kavas Gian Carlo Menotti ooper „Amahl and the Night Visitors”. Lugu hommikumaa tarkadest, kes tulid Jeesuslast kummardama.
- P. 20. dets kell 16 Eesti Rahvusmeeskoori jõulukontsert. Pilet 13€/17€.
- P. 27. dets kell 17 jõululaulude õhtu. Tasuta.
- T. 29. dets kell 18 G. Fr. Händeli oratoorium „Messias”. Kammerkoor Voces Musicales, barokk-orkester Floridante, solistid, dirigent Risto Joost. Piletitega.

Noortele

Noorteõhtud reedeti kell 19 (välja arvatud 25. dets ja 1. jaanuar).
5. – 7. veebruaril 2021 on kirikunoorte **talvapäevad** Põltsamaal. Kohtade arv on tänavu piiratud! Lähem info: www.talvapaevad.poltsamaakogudus.ee
8. – 11. juulil 2021 on kõik noored oodatud kristlikule **noortefestivalile** „Järgmine Peatus” („JäPe”), mis sel korral toimub Muhu saarel.
Kui soovid meiega koos laagrisse sõita, siis võta ühendust koguduse noortejuht Eliise Raudmetsaga või tule reedel kell 19 noorteõhtule!

Vaimulike kontakt

õpetaja **Kristjan Luhamets**,
5399 6180 kristjan.luhamets@eelk.ee
abiõpetaja **Marek Roots**
5193 1501 marek.roots@eelk.ee
piiskop **Joel Luhamets**
tel 508 7366 joel.luhamets@eelk.ee

Koolide kontserdid ja jumalateenistused

- T. 8. dets kell 18 Ülenurme gümn
- N. 17. dets kell 13 Kutseharidusk
- R. 18. dets kell 13 Descartes'i kool
- R. 18. dets kell 15 M. Härma gümn
- R. 18. dets kell 16.30 Tartu Erakool
- T. 22. dets kell 9 Reiniku kool
- T. 22. dets kell 11 Veeriku kool

Jõululõuna

15. ja 17. detsembril kell 11 – 14 on Tartu Pauluse kiriku tiibhoones kaetud jõululõuna vähekindlustatud inimestele. Jõululõuna toimub koostöös Tartu linnaga. Ootame abilis, kes aitaksid lauda katta ja koristada. Oma valmisolekust palume eelnevalt teada anda koguduse kantseleisse.

Liikmeannetused

Südamlik tänu kõigile, kes on teinud sel aastal oma liikmeannetuse!

Liikmeannetusi saab teha koguduse kantseleis või pangaülekanedega.
Saaja: EELK Tartu Pauluse kogudus
Arve nr: EE282200221005105336
Summa on annetaja otsustada.

Pühapäevakool

Tunnid laupäeviti: 28. nov, 5., 12. ja 19. dets ja uuel aastal alates 16. jaan. Laste ja pere jõulujumalateenistus on I jõulupühäl, 25. dets kell 12.

Kell 11.00:

2 – 4 aastased (Kirsika Berit Reino)
5 – 6 aastased (Aino-Liisa Petolai)
I – II klass (Kaie Henno ja Kaja Tarto)
III – V klass (Anu Seppa ja Heli Lätt)
VI – VIII klass (Katrin Burman)

Info **pühapäevakooli laagri** kohta tuleb uuel aastal. Jälgi kuukirja!

Koguduse elu nädala sees

Piiblitunnid – kolmapäeviti kell 17 (2. ja 9. dets, edasi alates 27. jaan).

Taizé palvused – neljapäeviti 17.30.

Leerikool algab taas 1. märtsil, tunnid on esmaspäeviti kell 18:00.

Palume märku anda, kui nimetatud õhtu ei sobi. Püüame ka teile leida parima lahenduse leerikooli jaoks.

Kammerkoor teispäeviti kell 18.15. Koori juhatab Anna Humal.

Naiskoor kolmapäeviti kell 18.15. Koori juhatab Tiina Luhamets.

Lasteansambel laupäeviti kell 10.00. Ansambli juhatab Tiina Luhamets.

Piibliringid:

- P. 29. nov kell 11.45 (Juta)
E. 30. nov kell 15.30 (Liive)
T. 1. dets kell 17.00 (Merike)
E. 7. dets kell 15.30 (Liive)
R. 11. dets kell 17.00 (Aino)
E. 14. dets kell 15.30 (Liive)
T. 15. dets kell 17.00 (Merike)
E. 21. dets kell 15.30 (Liive)
E. 28. dets kell 15.30 (Liive)
E. 4. jaanuar kell 15.30 (Liive)
P. 10. jaanuar kell 11.45 (Juta)
E. 11. jaanuar kell 15.30 (Liive)
T. 12. jaanuar kell 17.00 (Merike)
R. 15. jaanuar kell 17.00 (Aino)

Kantselei, kirik ja kolumbaarium on avatud E-R 10-17, L 10-14, P 9-10, tel 5550 6363, tartu.pauluse@eelk.ee

Raamatupood on avatud E-R 10-18, L 10-14, P 11.30-12.00, tel 5550 6323.

Supiköök E-L 11-13.